

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM

DORADZTWA ZAWODOWEGO

NIEPUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA

ŚWIDNICKIEGO STOWARZYSZENIA OŚWIATOWEGO

„BLIŻEJ DZIECKA”

W ŚWIDNICY

rok szkolny 2025/2026

SZKOLNY DORADCA ZAWODOWY

Elżbieta Kostrzewa

WSTĘP

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego obejmuje działania podejmowane przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. Skierowany jest zarówno do uczniów, rodziców i nauczycieli. Zmiany na rynku pracy, pojawienie się nowych zawodów wymaga od dzisiejszych absolwentów szkół umiejętnego planowania własnej kariery zawodowej, umiejętności uczenia się i samokształcenia, dużej mobilności i umiejętności aktywnego poszukiwania pracy. Misją WSDZ NSP ŚSO „Bliżej Dziecka” w Świdnicy jest wieloetapowe przygotowanie uczniów do samodzielnego podejmowania decyzji dotyczących wyboru drogi edukacyjnej i kształtowania własnej kariery zawodowej w oparciu o możliwości, wiedzę i warunki.

PODSTAWA PRAWNA

Podstawy prawne do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. 2019 poz. 639 z późn.zm)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. 2019 poz. 502 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018 poz. 2245)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 poz. 1591 z późn. zm)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U.2017 poz. 1575 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. 2023 poz. 984)

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2022 poz. 2230)

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. 2023 poz. 900)

GŁÓWNE ZAŁOŻENIA WSDZ

Wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia, preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu, na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska.

Oddziały przedszkolne i klasy I-III

W ramach zajęć z wychowawcami i nauczycielami przedmiotowymi, na tym etapie edukacji realizowana jest **preorientacja zawodowa**. Dzieci poznają świat zawodów w sposób naturalny i dostosowany do ich wieku. Działania te są włączone w tematykę zajęć i projekty, np. poprzez:

- zabawy tematyczne i odgrywanie ról zawodowych,
- spotkania z rodzicami przedstawiającymi swoje profesje,
- pogawędki na temat pracy ludzi w najbliższym otoczeniu.

Klasy IV-VI

W tych klasach **preorientacja zawodowa** jest kontynuowana. Nauczyciele przedmiotowi i wychowawcy włączają treści doradztwa zawodowego do swoich lekcji. Uczniowie, w ramach projektów i tematyki zajęć, badają różne zawody, ich specyfikę oraz wymagania. Poznają w ten sposób powiązania między przedmiotami szkolnymi a przyszłym życiem zawodowym.

Klasy VII-VIII

Na tym etapie edukacji doradztwo zawodowe staje się bardziej sformalizowane. Klasy VII i VIII zostaną objęte **zajęciami grupowymi** z doradztwa zawodowego oraz **konsultacjami indywidualnymi** z doradcą zawodowym. Jest to kluczowy czas na podjęcie świadomej decyzji o dalszej ścieżce edukacyjnej i zawodowej.

WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Program doradztwa zawodowego został opracowany przez doradcę zawodowego we współpracy z radą pedagogiczną i jest realizowany w całej szkole – w oddziałach przedszkolnych oraz w klasach I-VIII.

Działania z zakresu **preorientacji i orientacji zawodowej** dla dzieci z oddziału przedszkolnego oraz uczniów klas I-VI są zaplanowane na cały rok szkolny. Są one realizowane w ramach **lekcji wychowawczych i zajęć przedmiotowych** przez wychowawców, nauczycieli oraz specjalistów. Program koncentruje się na **metodach aktywizujących**, takich jak projekty edukacyjne, zabawy tematyczne i dyskusje. Dodatkowo, aby poszerzyć perspektywy uczniów, organizowane są dla nich spotkania z przedstawicielami różnych zawodów oraz wycieczki do miejsc pracy.

Plan działań edukacyjno-zawodowawczych w oddziale przedszkolnym

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Plan działań edukacyjno-zawodowawczych w klasach I - III

1. Poznanie siebie

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Plan działań edukacyjno-zawodowoznaczących w klasach IV - VI

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Plan działań edukacyjno-zawodowawczych w klasach VII - VIII

W drugim półroczu w klasach 7 i 8 realizowane są zajęcia doradztwa zawodowego w wymiarze **10 godzin**, prowadzone przez doradcę zawodowego. **Informacja o udziale ucznia w zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego nie jest umieszczana na świadectwie szkolnym promocyjnym i świadectwie ukończenia szkoły.** Celem zajęć jest kompleksowe przygotowanie uczniów do podjęcia świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Działania obejmują **pracę z uczniami, rodzicami oraz nauczycielami.**

Praca z uczniami

1. **Samopoznanie i autodiagnoza:** Uczniowie, w oparciu o różnorodne narzędzia, **poznają swoje mocne i słabe strony**, zainteresowania, zdolności oraz predyspozycje. Wykorzystywane są do tego ankiety, testy psychometryczne oraz specjalistyczne programy komputerowe, takie jak testy skłonności zawodowych.
2. **Poznanie świata zawodów:** Młodzież zapoznaje się z szerokim spektrum zawodów dostępnych na rynku pracy. W ramach zajęć omawiane są **podstawowe czynności** wykonywane w danym zawodzie oraz **wymagania kwalifikacyjne**. Szczególną uwagę zwraca się na przeciwwskazania zdrowotne.
3. **Analiza oferty edukacyjnej:** Doradca zawodowy i wychowawcy przedstawiają szczegółową ofertę szkół ponadpodstawowych ze Świdnicy i okolic. Uczniowie mają dostęp do **aktualnych folderów, ulotek i broszur promocyjnych**. Pomoc w wyborze klas profilowych jest realizowana poprzez **poradnictwo indywidualne i grupowe**.
4. **Przygotowanie do rekrutacji:** W klasie 8 uczniowie są szczegółowo zapoznawani z **zasadami rekrutacji**, harmonogramem oraz systemem punktacji. Doradca pomaga w wypełnianiu **wniosków rekrutacyjnych** i obsługi **elektronicznego naboru**.

5. **Kierowanie uczniów niezdecydowanych lub ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na badania preferencji zawodowych przez specjalistów** w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
6. **Organizacja dodatkowych spotkań z przedstawicielami zawodów** w ramach miejskiego programu "Zalogowani", a także **wizyt w lokalnych szkołach ponadpodstawowych**.

„Zalogowani” to interaktywny program, realizowany w ramach szerszego projektu „Zostańcie z nami – Miasto i Powiat Świdnica”. Jego głównym celem jest zatrzymanie młodych, zdolnych ludzi w regionie poprzez pokazanie im atrakcyjności lokalnego rynku pracy oraz możliwości rozwoju. Program jest skierowany przede wszystkim do uczniów ósmych klas szkół podstawowych.

Program "Zalogowani" to kompleksowe przedsięwzięcie, które łączy teorię z praktyką. Uczniowie biorący w nim udział zyskują szeroką wiedzę o zawodach, wymaganiach na lokalnym rynku pracy oraz uczą się, jak planować swoją karierę. Działania obejmują:

- ❖ **Wizyty w lokalnych firmach:** Uczestnicy mają szansę odwiedzić miejscowe przedsiębiorstwa, poznać procesy produkcyjne i dowiedzieć się, jakie kwalifikacje są potrzebne do podjęcia pracy w danym sektorze. To pozwala im na bezpośredni kontakt z potencjalnymi przyszłymi pracodawcami.
- ❖ **Warsztaty z doradztwa zawodowego:** Specjaliści z Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy prowadzą serię warsztatów, które pomagają uczniom odkryć ich mocne strony, predyspozycje oraz zainteresowania, co ułatwia podjęcie trafnych decyzji.
- ❖ **Gra miejska i konkurs na pomysł biznesowy:** Uczestnicy biorą udział w grach i konkursach, które rozwijają ich kreatywność i promują przedsiębiorczość. Najlepsi mają szansę zaprezentować przed komisją swoje autorskie pomysły na biznes w Świdnicy, co dodatkowo motywuje ich do aktywnego myślenia o swojej przyszłości.
- ❖ **Forum Zawodów Ziemi Świdnickiej:** Uczniowie spotykają się z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych i pracodawcami, co daje im szeroki przegląd dostępnych opcji edukacyjnych i zawodowych.

Program „Zalogowani” to doskonałe uzupełnienie szkolnego doradztwa zawodowego, dostarczające uczniom praktycznych umiejętności i realnej wiedzy o rynku pracy.

Praca z rodzicami

Formy pracy z rodzicami mają na celu włączenie ich w proces doradztwa zawodowego i dostarczenie niezbędnych informacji.

- ❖ **Konsultacje indywidualne:** Doradca wspiera rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych przez ich dzieci.
- ❖ **Spotkania informacyjne:** Rodzice są zapraszani na spotkania, podczas których doradca zawodowy i specjaliści z PUP, MCK i MCIZ omawiają ofertę szkół.
- ❖ **Materiały edukacyjne:** Rodzice otrzymują dostęp do materiałów informacyjnych oraz wskazówki, jak wspierać dzieci w wyborach i jak radzić sobie z trudnościami w procesie decyzyjnym.

Praca z nauczycielami

Współpraca z nauczycielami jest kluczowa dla zapewnienia spójności działań doradczych.

- **Szkolenia i konsultacje:** Nauczyciele są zapoznawani z programem doradztwa zawodowego, co pozwala im włączać jego treści do **lekcji wychowawczych i przedmiotowych** w klasach 0-8.
- **Pedagogizacja:** Nauczyciele są wspierani w zakresie udzielania porad uczniom i rodzicom, co ma na celu ujednoczenie przekazywanych informacji.

PLAN DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLASY 7

Liczba godzin: 10 godzin

Cel ogólny: Uczeń wstępnie rozpoznaje swoje zasoby, analizuje świat zawodów, system edukacji oraz uczy się planować rozwój w oparciu o poznane informacje.

Moduł I: Poznawanie siebie (2h)

Lekcja 1: Kim jestem i co mnie wyróżnia? (1h)

- **Cele:** Rozpoznanie własnych **zainteresowań, uzdolnień, kompetencji i predyspozycji zawodowych**. Określenie **hierarchii wartości i potrzeb**.
- **Treści:** Ankiety i testy online, ćwiczenia na rozpoznawanie mocnych stron, dyskusja o pasjach i ich związku z przyszłym zawodem.

Lekcja 2: Moje możliwości i ograniczenia (1h)

- **Cele:** Rozpoznanie własnych **ograniczeń jako wyzwań** i określenie **aspiracji i potrzeb** w zakresie własnego rozwoju. Poznanie **różnych sposobów ich realizacji**.
- **Treści:** Analiza, w jaki sposób zdrowie może wpływać na wybór zawodu, dyskusja o trudnościach, które można pokonać.

Moduł II: Świat zawodów i rynek pracy (3h)

Lekcja 3: Zawody wokół nas (1h)

- **Cele:** Wyszukiwanie i analiza informacji na temat zawodów. **Uzasadnienie znaczenia i możliwości doświadczania pracy** w życiu człowieka.
- **Treści:** Przegląd grup zawodów, charakterystyka wybranych profesji, dyskusja, co daje nam praca poza wynagrodzeniem.

Lekcja 4: Mój zawód, moje zdrowie (1h)

- **Cele:** Określenie **wpływu stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych**.
- **Treści:** Omówienie wymagań fizycznych i psychicznych w różnych zawodach.

Lekcja 5: Instytucje wspierające karierę (1h)

- **Cele:** Charakteryzowanie instytucji wspomagających planowanie kariery.
- **Treści:** Prezentacja roli doradcy zawodowego i innych instytucji (PUP, PPP), omówienie, w jakich sytuacjach można szukać u nich wsparcia.

Moduł III: Rynek edukacyjny (2h)

Lekcja 6: System edukacji formalnej (1h)

- **Cele:** Charakteryzowanie struktury systemu edukacji po szkole podstawowej oraz analiza ofert szkół ponadpodstawowych.
- **Treści:** Prezentacja typów szkół (liceum, technikum, szkoła branżowa), omówienie różnic i ścieżek kształcenia.

Lekcja 7: Uczenie się przez całe życie (1h)

- **Cele:** Określenie znaczenia uczenia się przez całe życie oraz poznanie możliwości edukacji **pozaformalnej i nieformalnej**.
- **Treści:** Dyskusja o kursach, szkoleniach i samokształceniu jako sposobie na dostosowanie się do zmieniającego się rynku pracy.

Moduł IV: Planowanie i podejmowanie decyzji (3h)

Lekcja 8: Moje cele i plany (1h)

- **Cele:** Określenie **celów i planów edukacyjno-zawodowych**, uwzględniając własne zasoby.
- **Treści:** Warsztaty z tworzenia osobistego planu na najbliższe lata.

Lekcja 9: Gdzie szukać pomocy? (1h)

- **Cele:** Identyfikowanie osób i instytucji wspomagających planowanie ścieżki.
- **Treści:** Rozmowa o roli rodziców, nauczycieli i doradcy zawodowego w procesie decyzyjnym.

Lekcja 10: Decyzja i konsekwencje (1h)

- **Cele:** Planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej z uwzględnieniem **konsekwencji podjętych wyborów**.
- **Treści:** Omówienie, jak dokonać trafnego wyboru i przygotować plan awaryjny.

PLAN DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLASY 8

Liczba godzin: 10 godzin

Cel ogólny: Uczeń dokonuje świadomego wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej, przygotowuje się do procesu rekrutacji i planuje swoją karierę w oparciu o pogłębioną wiedzę.

Moduł I: Poznawanie własnych zasobów (2h)

Lekcja 1: Podsumowanie autodiagnozy (1h)

- **Cele:** Dokonanie **syntezy informacji o sobie** na podstawie autoanalizy i opinii innych. Rozpoznanie swoich **możliwości i ograniczeń** w zakresie wykonywania zadań zawodowych.
- **Treści:** Analiza wyników testów, indywidualne rozmowy z doradcą, synteza wiadomości o sobie w postaci przygotowania prezentacji multimedialnej.

Lekcja 2: Autoprezentacja na start (1h)

- **Cele:** **Dokonywanie autoprezentacji** i porównywanie własnych zasobów z **oczekiwaniem pracodawców**.
- **Treści:** Prezentacja przed klasą swojej autoprezentacji.

Moduł II: Świat zawodów i rynek pracy (2h)

Lekcja 3: Trendy na rynku pracy (1h)

- **Cele:** Wyszukiwanie i analiza informacji na temat zawodów, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w tych zawodach oraz możliwości ich pozyskania. Wyjaśnianie zjawisk i trendów na współczesnym rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem rynku lokalnego.
- **Treści:** Przegląd zawodów przyszłości i zanikających, analiza lokalnych ogłoszeń o pracę oraz kursów kwalifikacyjnych, szkoleń, szkół policealnych.

Lekcja 4: Znaczenie doświadczenia pracy (1h)

- **Cele:** Analizowanie znaczenia i możliwości doświadczenia pracy. Wskazywanie wartości związanych z pracą i etyką zawodową.
- **Treści:** Rozmowa o wolontariacie, praktykach, staży, rodzajach umów i typach pracy oraz ich wpływie na rozwój kariery zawodowej.

Moduł III: Rynek edukacyjny (3h)

Lekcja 5: Oferta edukacyjna po podstawówce (1h)

- **Cele:** Analizowanie ofert szkół ponadpodstawowych i wyższych pod względem możliwości kształcenia.
- **Treści:** Praca ze stronami internetowymi szkół ponadpodstawowych, ulotkami i filmami promocyjnymi, wyszukiwanie informacji o kierunkach studiów. Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych. Uczestnictwo w Dniach Otwartych szkół ponadpodstawowych i

Lekcja 6: Analiza kryteriów rekrutacji (1h)

- **Cele:** Analizowanie kryteriów rekrutacyjnych do szkół ponadpodstawowych w kontekście własnych zasobów.
- **Treści:** Dokładne omówienie systemu punktowego za oceny, wyniki egzaminu i osiągnięcia.

Lekcja 7: Elektroniczny nabór krok po kroku (1h)

- **Cele:** Dokonywanie wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej przy wsparciu doradczym.
- **Treści:** Prezentacja systemu rekrutacyjnego online, instrukcje wypełniania wniosku.

Moduł IV: Planowanie i podejmowanie decyzji (3h)

Lekcja 8: Moje plany na przyszłość (1h)

- **Cele:** Określanie celów i planów edukacyjno-zawodowych, uwzględniając własne zasoby.
- **Treści:** Indywidualna praca z mapą celów, mapą marzeń, dyskusja o planach B i C.

Lekcja 9: Podjęcie decyzji i jej konsekwencje (1h)

- **Cele:** Planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów. Identyfikowanie osób i instytucji do dalszej współpracy.
- **Treści:** Dyskusja o tym, co zrobić, gdy nie uda się dostać do wymarzonej szkoły, jak radzić sobie ze stresem.

Lekcja 10: Podsumowanie i pożegnanie z podstawówką (1h)

- **Cele:** Ostateczne dokonanie wyboru i podsumowanie całości programu doradztwa zawodowego.
- **Treści:** Wypełnienie wniosku rekrutacyjnego online.

ZADANIA DORADCY ZAWODOWEGO W REALIZACJI PROGRAMU

- ✓ Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych przez szkolnego doradcę zawodowego.
- ✓ Wskazywanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na temat ofert szkół.
- ✓ Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.
- ✓ Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, wspierających uczniów w świadomym planowaniu kariery i podjęciu roli zawodowej.
- ✓ Pomoc wychowawcom we wprowadzeniu młodszych uczniów w oddziale przedszkolnym i klasach I – VI w tematykę doradztwa zawodowego i kształtowanie ich świadomości edukacyjnej i zawodowej.
- ✓ Kierowanie w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i urzędach pracy.
- ✓ Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych w czasie zebrań klasowych, udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniami.
- ✓ Współpraca z Urzędem Miasta w programie Zalogowani, centrum informacji i planowania kariery zawodowej, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, powiatowym urzędem pracy, itp.
- ✓ Organizowanie spotkań z pracodawcami, doradcami zawodowymi online i stacjonarnie w szkole i poza nią.
- ✓ Pomoc uczniom w podejmowaniu decyzji dotyczącej wyboru szkoły, dalszego kierunku kształcenia czy zawodu.
- ✓ Elementy tutoringów i coachingów w procesie doboru stylu, sposobów i organizacji czasu nauki własnej.

FORMY REALIZACJI

Poradnictwo zawodowe w ramach pracy z uczniami obejmuje:

- ❖ Poznawanie siebie, zawodów, słabych i mocnych stron.
- ❖ Autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych.
- ❖ Analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na rynku pracy.
- ❖ Indywidualną pracę z uczniami mającymi problemy z wyborem szkoły i zawodu.
- ❖ Pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego.
- ❖ Konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów.
- ❖ Pomoc w wyborze i nabywaniu kwalifikacji zawodowych.
- ❖ Przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, z adaptacją do nowych warunków, bezrobocie.
- ❖ Możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego (dni otwarte w szkołach).
- ❖ Planowanie i organizacji nauki w domu i poza nią.
- ❖ Bezpieczne i krytyczne korzystanie z internetowych źródeł wiedzy.
- ❖ Dobór środków i sposobów nauki własnej w ramach samokształcenia.
- ❖ Różne sposoby notowania, w tym notowanie wizualne i inne sposoby utrwalania wiedzy.
- ❖ Higiena cyfrowa i dobrostan cyfrowy.

Praca z rodzicami dotyczy pedagogizacji oraz sfery informacyjnej. Zajęcia dla rodziców mają na celu udzielenie im pomocy w wyborze dalszej drogi kształcenia ich dzieci.

Praca z rodzicami obejmuje:

- ❖ Konsultacje indywidualne służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci.

- ❖ Włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły (spotkania klasowe lub szkolne w ramach możliwości np. online).
- ❖ Przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach.
- ❖ Indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.
- ❖ Gromadzenie, systematyczna aktualizacja i udostępnianie informacji Edukacyjno-zawodowej.
- ❖ Pedagogizacja rodziców w zakresie planowanie i organizacji nauki ucznia w domu, dobór środków i sposobów nauki własnej ucznia w ramach samokształcenia oraz higieny cyfrowej i dobrostanu cyfrowego dzieci i młodzieży.

Praca z nauczycielami obejmuje realizację programu i wspólne nakreślenie dalszego kierunku pracy z rodzicami i młodzieżą.

- ❖ Zapoznanie z programem
- ❖ Diagnoza klasy
- ❖ Wprowadzenie treści doradztwa do planów pracy wychowawcy
- ❖ Pedagogizowanie rodziców podczas spotkań indywidualnych i zebraniach klasowych

METODY PRACY

W ramach doradztwa zawodowego stosowane są różnorodne metody, które mają na celu zaangażowanie uczniów i uczynienie procesu planowania kariery bardziej interaktywnym. Dominują metody aktywizujące, które pozwalają na samodzielne odkrywanie i doświadczanie.

- **Warsztaty i ćwiczenia grupowe:** Zamiast tradycyjnych pogadanek, program opiera się na warsztatach tematycznych, wykorzystuje się w nich **gry symulacyjne, studia**

przypadków i dyskusje panelowe, aby uczniowie mogli aktywnie uczestniczyć w procesie.

- **Projekty edukacyjne:** Uczniowie mogą realizować własne projekty, na przykład przygotowując prezentację o wybranym zawodzie. To pozwala na **uczenie się przez działanie** i rozwijanie umiejętności badawczych.
- **Wirtualne i stacjonarne dni otwarte:** Zachęca się uczniów do aktywnego uczestnictwa w dniach otwartych szkół i firm, zarówno w formie tradycyjnej, jak i wirtualnej. Można to połączyć z **misją badawczą**, gdzie uczniowie mają za zadanie zebrać konkretne informacje.
- **Zajęcia z gościem:** Organizowane są spotkania z przedstawicielami różnych zawodów i szkół ponadpodstawowych, prowadzone w formie interaktywnych warsztatów, a nie tylko prelekcji. Goście opowiadają o swojej codziennej pracy, a uczniowie mają szansę zadawać pytania i brać udział w krótkich, praktycznych zadaniach.
- **Mentoring i coaching:** W ramach **indywidualnego wsparcia**, doradca zawodowy wykorzystuje **elementy mentoringu i coachingu**, aby pomóc uczniom w wyznaczaniu celów, budowaniu pewności siebie i pokonywaniu przeszkód. Jest to podejście spersonalizowane, dostosowane do potrzeb konkretnego ucznia.
- **Narzędzia diagnostyczne:** Wykorzystywane są **specjalistyczne testy i kwestionariusze** (np. testy predyspozycji zawodowych, skłonności, zainteresowań), które pomagają uczniom w samopoznaniu, w tym multimedialne m.in. Ryś w Krainie Zawodów, Zamek, TalentGame.
- **Poradnictwo indywidualne i grupowe:** Doradca zawodowy oferuje konsultacje, podczas których wspiera uczniów w analizie wyników testów, wyborze szkoły i planowaniu kariery.
- **Punkt konsultacyjny w czasie konsultacji i zebrań:** Tworzenie dostępnego dla uczniów i rodziców punktu, w którym mogą oni uzyskać bieżące informacje i porady.

- **Media cyfrowe:** Używanie programów komputerowych, platform e-learningowych do przekazywania informacji, przeprowadzania testów i udostępniania materiałów.
- **Wizyty studyjne:** Organizowane są wycieczki do zakładów pracy i instytucji edukacyjnych, które dają uczniom bezpośrednią możliwość poznania specyfiki pracy w danym miejscu.

EFEKTY WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Wprowadzenie i realizacja Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ) w Niepublicznej Szkole Podstawowej Świdnickiego Stowarzyszenia Oświatowego „Blżej Dziecka” ma na celu osiągnięcie konkretnych, mierzalnych rezultatów. Oczekuje się, że dzięki zaplanowanym działaniom nastąpi znacząca poprawa w świadomym i trafnym podejściu uczniów do swojej przyszłości zawodowej.

Główne efekty działań

1. **Zwiększona świadomość i aktywność zawodowa uczniów:**
 - ✓ **Zrozumienie rynku pracy:** Uczniowie zyskują pogłębioną wiedzę o współczesnym rynku pracy, jego dynamice, trendach i zawodach przyszłości.
 - ✓ **Samodzielne planowanie kariery:** Uczniowie zdobywają umiejętności niezbędne do samodzielnego i świadomego planowania swojej ścieżki edukacyjnej i zawodowej, uwzględniając własne predyspozycje, wartości i zainteresowania.
 - ✓ **Umiejętności poruszania się po rynku pracy:** Absolwenci są lepiej przygotowani do aktywnego poszukiwania pracy, radzenia sobie z wyzwaniami, takimi jak zmienne warunki zatrudnienia, oraz adaptowania się do nowych ról zawodowych.

2. Wsparcie dla rodziców i rodziny:

- ✓ **Aktywny udział w procesie wyboru:** Rodzice są włączeni w proces doradztwa, co pozwala im lepiej zrozumieć potrzeby i aspiracje swoich dzieci oraz wspierać je w podejmowaniu kluczowych decyzji.
- ✓ **Kształtowanie pozytywnych postaw:** Rodziny zyskują wiedzę i narzędzia do budowania w dzieciach postaw proaktywnych, związanych z planowaniem kariery i nieustannym rozwojem.

3. Dostęp do aktualnych informacji:

- ✓ **Stworzenie centrum informacji:** W szkole powstaje **zaktualizowana i łatwo dostępna baza informacji** o zawodach, ścieżkach edukacyjnych oraz instytucjach wspierających karierę.
- ✓ **Wiedza o źródłach:** Uczniowie, nauczyciele i rodzice wiedzą, gdzie szukać rzetelnych i wiarygodnych informacji o ofertach szkół, trendach na rynku pracy i możliwościach rozwoju.

4. Trafniejsze wybory edukacyjne i zawodowe:

- ✓ **Redukcja niepowodzeń:** Realizacja programu prowadzi do **mniejszej liczby niepowodzeń szkolnych** i rezygnacji z nauki, ponieważ wybory są bardziej przemyślane i zgodne z predyspozycjami uczniów.
- ✓ **Zmniejszenie zniechęcenia:** Świadomy wybór ścieżki edukacyjnej i zawodu przekłada się na większą motywację i zaangażowanie uczniów, co w przyszłości minimalizuje ryzyko zniechęcenia i porzucenia pracy.

Formy ewaluacji programu

Ewaluacja programu doradztwa zawodowego jest kluczowa dla oceny jego skuteczności i wprowadzania niezbędnych zmian. Proces ten obejmuje zarówno uczniów, jak i rodziców oraz nauczycieli.

1. Ewaluacja działań z uczniami

- **Ankiety:** Po zakończeniu zajęć grupowych uczniowie wypełniają anonimowe ankiety, w których oceniają ich użyteczność, formę i sposób prowadzenia.
- **Kwestionariusze i testy ewaluacyjne:** po realizacji programu doradczego, uczniowie wypełniają kwestionariusze, które mierzą poziom satysfakcji z ich wiedzy na temat zawodów, świadomość swoich mocnych stron czy umiejętności planowania kariery.
- **Dyskusje podsumowujące:** Na koniec zajęć odbywają się otwarte dyskusje, podczas których uczniowie dzielą się swoimi przemyśleniami, co pozwala na zebranie wartościowych, jakościowych opinii.

2. Ewaluacja współpracy z rodzicami i nauczycielami

- **Konsultacje:** Ewaluacja odbywa się w formie indywidualnych konsultacji z rodzicami, podczas których omawia się ich percepcję działań doradczych. Można również przeprowadzić krótkie wywiady z wychowawcami i nauczycielami, którzy realizowali program w klasach 0-6.

3. Ewaluacja efektów długofalowych

- **Monitoring dalszej ścieżki edukacyjnej:** Śledzenie, do jakich klas i szkół ponadpodstawowych dostali się absolwenci szkoły, jest jednym z najważniejszych wskaźników skuteczności programu.
- **Feedback od absolwentów i rodziców absolwentów:** Przeprowadzanie rozmów wśród absolwentów po roku lub dwóch latach od ukończenia szkoły podstawowej, aby dowiedzieć się, w jakim stopniu program pomógł im w podjęciu właściwych decyzji i adaptacji w nowej szkole.